

ДИЗАЙН

УДК 747:725.513 – 053.2

Боженко Роман Валерійович

аспірант,

Київський національний університет

культури і мистецтв,

Київ, Україна

r.bozh77@gmail.com

МАТЕРІАЛИ ОЗДОБЛЕННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ДІТЯЧИХ ЛІКАРЕНЬ

Мета роботи. З урахуванням означеної проблеми провести дослідження пов'язане із визначенням матеріалів оздоблення, які відповідають сучасним подходам для створення інтер'єрного простору кімнат відпочинку, функціональних та комунікаційних приміщень дитячої лікарні. Сучасність підходів полягає у створенні комфортного кольорово-світлового середовища, що суттєво впливає на емоційний стан людей, особливо на дітей.

Методологія дослідження полягає у проведенні аналізу наукових публікацій за тематикою дослідження, класифікації різноманітних видів сучасних оздоблювальних матеріалів з урахуванням особливостей оформлення інтер'єрів дитячих лікарень.

Наукова новизна роботи полягає у створенні додаткових рекомендацій, що стосуються підбору оздоблювальних матеріалів для дитячих лікарень, які можуть доповнювати вимоги нормативних документів і допоможуть дизайнерам обирати не лише безпечні але й естетичні, з точки зору художнього оздоблення, матеріали для інтер'єрів дитячих лікарень.

Висновки. Нестандартне застосування оздоблювальних матеріалів в інтер'єрі, може породжувати новий виток, наприклад в обробці, і цей процес не закінчується ніколи. Що стосується матеріалів, які призначені для використання у дитячих лікарнях, то їх кількість обмежена. Продиктовано це обмеженнями, пов'язаними із безпекою, гігієною, екологічністю та вимогами державних стандартів. Тому, важливо визначити саме ті універсальні матеріали, які відповідають усім цим вимогам та надаватимуть можливість дизайнеру створити естетично прийнятний і комфортний простір для дітей. Новим рішенням для дизайнера може бути ефективний підхід підбору матеріалів не лише з точки зору безпеки, але й художньої цінності, створеного ним інтер'єрного простору дитячої лікарні. Зараз є технологічні можливості для такого ефективного підходу.

Ключові слова: матеріали оздоблення інтер'єру, внутрішній простір, естетика, психологічний комфорт, дизайн дитячої лікарні.

Боженко Роман Валерієвич, аспірант, Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Отделочные материалы в интерьере детских больниц

Цель работы. С учетом этой проблемы провести исследование, связанное с определением материалов отделки, которые соответствуют современным подходам для создания интерьерного пространства комнат отдыха, функциональных и коммуникационных помещений детской больницы. Современность подходов заключается в создании комфортной цветосветовой среды, что существенно влияет на эмоциональное состояние людей, особенно на детей.

Методология исследования заключается в проведении анализа научных публикаций по тематике исследования, классификации различных видов современных отделочных материалов с учетом особенностей оформления интерьеров детских больниц. **Научная новизна** работы состоит в создании дополнительных рекомендаций, касающихся подбора отделочных материалов для детских больниц, которые могут дополнять требования нормативных документов и помогут дизайнерам выбирать не только безопасные, но и эстетические, с точки зрения художественного оформления, материалы для интерьеров детских больниц. **Выводы.** Нестандартное применение отделочных материалов в интерьере может порождать новый виток в их обработке и этот процесс не заканчивается никогда. Что касается материалов, которые предназначены для использования в детских больницах, то их количество ограничено. Продиктовано это ограничениями, связанными с безопасностью, экологичностью и требованиями государственных стандартов. Поэтому важно определить именно те универсальные материалы, которые отвечают всем требованиям и предоставят возможность дизайнеру создать эстетически приемлемое пространство для детей. Новым решением для дизайнера может быть эффективный подход к подбору материалов не только с точки зрения безопасности, но и художественной ценности, созданного им интерьерного пространства детской больницы. Сейчас есть и технологические возможности для такого эффективного подхода.

Ключевые слова: материалы отделки интерьера, внутреннее пространство, эстетика, психологический комфорт, дизайн детской больницы.

Bozhenko Roman, postgraduate, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Decoration materials in the interior of children's hospitals

The purpose of the article is to conduct research related to defining decoration materials that meet modern approaches in order to create interior space for playrooms, functional and communication space of a children's hospital. The contemporaneity of the approaches lies in creating a comfortable color-light environment, which significantly affects the emotional state of people, especially children. **The research methodology** consisted in the analysis of scientific publications on the subject of research, the classification of various types of modern decoration materials, taking into account the specific features of interior design of children's hospitals. **The scientific novelty of the work** lies in creating additional recommendations related to selecting decoration materials for children's hospitals which can complement the requirements of regulatory documents and will help designers choose materials for the interiors of children's hospitals which will not only be safe but also aesthetic from the point of view of decoration. **Conclusions.** Non-standard application of decoration materials in interior design can generate a new direction, for example, in processing, and this process is never-ending. As for the materials that are intended for use in children's hospitals, their range is limited. This comes in response to various restrictions related to safety, hygiene, environmental friendliness, and the requirements of state standards. Thus, it is essential to identify the universally applicable materials that conform to all the requirements and enable the designer to create aesthetically acceptable and comfortable environment for children. A new solution for the designer may be an effective approach to selecting materials not only from the point of view of safety but also from the perspective of the artistic value of the created interior space of the children's hospital. Modern technological opportunities allow for such an effective approach.

Key words: interior decoration materials, interior space, aesthetics, psychological comfort, design of a children's hospital.

Вступ. Основою дизайну інтер'єру є синтез прагматичних і художніх ідей і рішень, спрямованих на поліпшення умов існування людини в цілісній естетично досконалій формі. Матеріали, призначені для прикрашання різних поверхонь у приміщенні, називаються оздоблювальними. З точки зору оформлення існує досить великий вибір матеріалів для інтер'єру та оздоблення приміщень. Вибір залежить від дизайнерської ідеї його оформлення, від типу і розміру приміщення.

З проєктування, будівництва або організації роботи лікарень є багато наукової літератури. За основу для створення нормативів для будівництва лікарень були взяті праці: Н. В. Гофмана-Пиласва «Лікарняне будівництво» (1941) [1] та В. К. Степанова «Спеціалізовані учбово-лікувальні центри» (1987) [6], у яких розглянуто формування гнучкої планувальної структури лікарень

і методика їх системної реконструкції. У роботі К. В. Чернявського «Психофізіологія сприйняття людиною елементів художньої кераміки в інтер'єрах лікувальних закладів» (2008) [7] детально представлено декоративно-прикладне мистецтво як інструмент позитивного впливу на хвору дитину під час перебування в лікарні. Н. В. Клипініна у роботі «Психологічні принципи простору, що допомагає в дитячих лікувальних закладах» (2013) [4] описує психологічні проблеми, з якими дітям доводиться зустрітися під час перебування в лікарні, та методи їх вирішення з точки зору психології та педіатрії. Але досі немає наукової літератури, в якій було б описано проблему формування інтер'єру дитячих лікарень з точки зору дизайну ще на стадії проектування за допомогою стандартних будівельних матеріалів, систем освітлення тощо.

Велике значення має аналіз практичного досвіду проектування та дизайну. У праці дослідниці Jasmin Yu «Hospitals» зібрано достатньо матеріалу для аналізу закордонного досвіду проектування лікувальних закладів [10].

Для виявлення найбільш прийнятних матеріалів у першу чергу потрібно визначити основні типи приміщень:

- операційні;
- реанімаційні;
- реабілітаційні;
- зона невідкладної допомоги;
- коридори;
- зони відпочинку.

До засобів, які підсилюють емоційний вплив архітектурної форми, відносяться освітлення, колір і фактура [5]. Ці чинники має враховувати дизайнер, коли обирає оздоблювальний матеріал. Значення має не лише сам матеріал, але й спосіб нанесення його на стіни, укладка, фактура.

У дитячих лікарнях активно використовуються такі оздоблювальні матеріали:

- керамічна плитка;
- фарба;
- декоративна мозаїка;
- шпукатурка.

В операційних, реанімаційних і зонах невідкладної допомоги за вимогами державних стандартів обов'язково мають використовуватися фарба або керамічна плитка. Для інших типів приміщень таких обмежень немає.

Міцна й водонепроникна плитка є практичним, зносостійким матеріалом і дуже підходить для стін і підлоги в лікарнях. Постійно з'являються нові різновиди плитки і завдяки різноманітності можна вибрати матеріал з урахуванням будь-якого бюджету й задуму дизайнера. Плитка (керамічна, порцелянова

і теракотова) виробляється як фабричним способом, так і вручну; також є плитка зі спеціальним покриттям, наприклад, глазур'ю Як і багато інших матеріалів, плитка переживає новий розквіт завдяки технічному прогресу: цифровий друк дозволяє наносити на неї найрізноманітніші малюнки. Хоча ручний розпис і сітчасті трафарети застосовуються як і раніше, що актуально для дитячої лікарні у контексті розвитку творчості дитини й надання їй можливості самій оформити інтер'єр, цифровий друк дає великі можливості дизайнеру.

Керамічна плитка – найпоширеніша. Незважаючи на те, що вже давно випускається різнобарвна, блискуча глазурована плитка, до недавнього часу перевага віддавалася консервативній білій плитці. Однак останнім часом навіть біла плитка зазнає змін: її випускають різних розмірів і надають різноманітної текстури. Керамічна плитка не така зносостійка, як порцелянова, проте вона також водонепроникна і стійка до утворення плям, підходить для підлогового покриття й облицювання стін, що дуже важливо в умовах лікарні з точки зору гігієни й довговічності. До керамічної плитки додаються декоративні деталі. За нею легко доглядати, але на дотик вона холодна, а при використанні її на підлозі треба пам'ятати, що ця плитка слизька. Сучасні виробники випускають таку різноманітність форм і розмірів плитки, що навіть монохромні інтер'єри виглядають надзвичайно стильно. Поєднання маленьких і великих плиток одного дизайну, прямокутних і квадратних дає можливість створювати цікаву мозаїчну композицію на стінах. При використанні керамограніту красиве підлогове покриття можна створити, використовуючи поєднання полірованих і матових плиток.

Навіть якщо для усіх типів приміщень дитячої лікарні застосовувати лише керамічну плитку (усіма нормами це дозволено), кожному інтер'єру можна надати індивідуальності й неповторності.

Популярність мозаїки привела до появи відповідного напрямку в дизайні кераміки. Плитка з малюнком візуально розділена на невеликі квадратики, що надає їй схожість з мозаїчною фактурою. Великої популярності набула мозаїка з різних матеріалів. Використання мозаїки дає можливість створити в дитячій лікарні щось казкове, цікаве для дітей. Цей фактор важливий в аспекті створення позитивного настрою у дитини й можливості відволіктися від думок про хворобу.

Малярні роботи полягають у нанесенні на поверхню частин будівлі лакофарбового шару, який при висиханні утворює плівку. Лакофарбові покриття оберігають металеві поверхні від корозії, а обштукатурені поверхні і деревину – від руйнування. Зараз є величезний вибір фарб, від легких водоемульсійних до райдужних лаків, за допомогою яких можна змінити чи покращити інтер'єр, надавши йому нового, несподіваного вигляду.

На відміну від інших оздоблювальних матеріалів, фарба дозволяє змінити дизайн будь-якого приміщення без залучення фахівців – нерідко у дитячих лікарнях і поліклініках батьки самостійно займалися оздобленням внутрішнього простору, використовуючи саме цей матеріал. Це універсальний засіб, який не потребує використання складного обладнання, популярний і економічний спосіб швидко трансформувати будь-який простір. Фарбу, як і керамічну плитку, можна застосовувати в усіх типах приміщень.

Новітні фарби, що легко мити, які стійкі до вологи, жиру, механічних пошкоджень, можна застосовувати при оформленні стін як в палатах і зонах відпочинку, так і в технічних і робочих приміщеннях дитячих лікарень, де раніше застосовувалася тільки керамічна плитка.

Слід пам'ятати і про текстурний ефект фарб: водоемульсійні відрізняються шорсткою текстурою, що нагадує побілку; матові фарби створюють гладку поверхню майже без блиску; емалі – блискучу. Цікавого ефекту можна досягти, покривши стіну смугами різних видів фарби в одній і тій же кольоровій гамі. Більш несподівані й сміливі декоративні рішення можна втілити в життя за допомогою флуоресцентних фарб або фарб «металію». Такі фарби дозволяють створювати декоративні ефекти з грою світла.

Також матеріалом для оздоблення інтер'єрів дитячих лікарень є штукатурка. Її не так часто використовують, але вона придатна для використання у зонах відпочинку й коридорах і має як засіб створення цікавих форм, фактур і текстур художню й естетичну цінність для дизайнера, який працює над оздобленням внутрішнього простору для дітей. Штукатурні роботи полягають у покритті конструкцій будівель і споруд з різних матеріалів шаром будівельного розчину. Готовий затверділий шар такого покриття називають штукатуркою.

Залежно від функціонального призначення види штукатурки класифікують на звичайну, декоративну і спеціальну, кожна з яких має свої особливості за складом, способом приготування розчинів і методом виконання робіт. Штукатурка водонепроникна, її можна мити будь-якими миючими засобами. І незважаючи на всі ці дії, вона надовго зберігає попередній вигляд. Абсолютна нешкідливість даного оздоблювального матеріалу для здоров'я забезпечується тим, що штукатурка виготовляється з екологічно чистого гіпоалергенного матеріалу – акрилу, тому з її допомогою можна створювати інтер'єри палат для дітей, кухонь і кімнат відпочинку.

Вибираючи відповідний тип штукатурки, можна зіткнутися з безліччю назв: рельєфна, мозаїчна, «під камінь» тощо. Сучасний спектр декоративних штукатурок дуже широкий, а різноманітні способи їх нанесення роблять його ще ширшим. Одним і тим же матеріалом можна домогтися різних ефектів, не кажучи вже про різні колористичні рішення. Поверхні можуть бути гладкими

і глянцеви́ми, рельєфними і фактурними. Структурна шпакатурка наноситься на будь-які мінеральні основи – цемент, бетон, пінобетон, гіпсокартон, досить швидко сохне й може бути пофарбована і перефарбована в будь-який колір.

В оздобленні інтер'єрів дитячих лікарень можуть бути використані шпалери, які також мають різноманітний спектр кольорів і фактур, але, на жаль, цей матеріал не є достатньо практичним для лікарень. Шпалери недовговічні й погано миються, тому в оздобленні лікувальних закладів шпалери використовуються дуже рідко і дозволені для використання тільки в палатах.

Цифрові технології безпосередньо впливають на дизайн оздоблювальних матеріалів і навіть на найпростіші з них, такі, як шпалери і плитка. Вони можуть бути виконані індивідуально на замовлення, і не доведеться розшукувати потрібні кольори або малюнки. Їх можна створювати безпосередньо, в залежності від дизайнерського рішення та призначення приміщень.

Усі розглянуті матеріали є безпечними для дітей, дозволені для використання у лікувальних закладах нормами ДСТУ.

Використовуючи такий художньо-образний засіб, як матеріал, дизайнер повинен розуміти і пам'ятати декілька правил: декоруючи інтер'єр дитячого лікувального закладу, не слід забувати про властивості матеріалу, його безпечність для дітей і практичність у використанні.

Список використаних джерел

1. Гофман-Пылаев Н. В. Больничное строительство / Н. В. Гофман-Пылаев, А. Ю. Дунаевский. – Москва : Гос. изд-во медицинской литературы, 1941. – 605 с.
2. Гоциридзе Г. Современные больницы за рубежом / Г. Гоциридзе, А. Сафонов. – Москва : Изд-во литературы по строительству, 1970. – 321 с.
3. Гнатюк Л. Р. Основы дизайну інтер'єру : навч. посіб. / Л. Р. Гнатюк, О. П. Олійник, В. Г. Чернявський. – Київ : Нац. авіац. ун-т, 2011. – 160 с.
4. Клипинина Н. В. Психологические принципы организации «помогающего пространства» в детских лечебных учреждениях / Н. В. Клипинина. – Москва : фонд «Подари жизнь», 2013 – 45 с.
5. Мартынов Ф. Т. Основные законы и принципы эстетического формообразования и их проявление в архитектуре и дизайне : учеб. пособие / Ф. Т. Мартынов – Екатеринбург : Урал. архитектурно-худ. ин-т, 1992. – 107 с.
6. Степанов В. К. Специализированные учебно-лечебные центры / В. К. Степанов. – Москва: Стройиздат, 1987. – 263 с.
7. Чернявський К. В. Психофізіологія сприйняття людиною елементів художньої кераміки в інтер'єрах лікувальних закладів / К. В. Чернявський. – Київ : Нац. авіаційний ун-т, 2008. – 158с.

8. Boekel A. *Architecture For a Healthcare* / A. Boekel. – London : Images Publishing, 2010. – 224 с.
9. Komiske, B. K. *Designing the World's Best: Children's Hospitals. The Future of Healing Environments. Vol. 2.* / Bruce King Komiske. – New York : Images Publishing, 2009. – 224 p.
10. Yasmin Yu. *Hospitals* / Yasmin Yu. – Hong Kong : Design Media Publishing Limited, 2012. – 256 p.

References

1. Boekel, A. (2010). *Architecture For Healthcare*. London: Images Publishing.
2. Gofman-Pylaev, N.V, and Dunaevskii, A. (1941). *Hospital building*. Moscow: State Publishing House for Medical Literature.
3. Gotsiridze, G., Safonov, A. (1970). *Modern Hospitals Abroad*. Moscow: Izdatelstvo literatury po stroitel'stvu (Publishing House for Construction Literature).
4. Hnatiuk, L., Oliinyk, O., Cherniavskiy, V. (2011). *Basics of interior design*. Kyiv: National Aviation University.
5. Klypynyna, N. (2013). *Psychological principles of organizing a «helping space» in children's medical institutions*. Moscow: Charitable foundation «Gift of Life».
6. Komiske, B.K. (2009). *Designing the World's Best: Children's Hospitals. The Future of Healing Environments. Vol. 2*. New York: Images Publishing.
7. Martynov, F. (1992). *Basic laws and principles of aesthetic shaping and their manifestation in architecture and design*. Ekaterinburg: Ural Architectural and Art Institute.
8. Stepanov, V. (1987). *Specialized educational and medical centers*. Moscow: Strojizdat.
9. Cherniavskiy, K. (2008). *Psychophysiology of perception of elements of artistic ceramics in interiors of medical establishments*. Kyiv: National Aviation University.
10. Yasmin, Yu. (2012). *Hospitals*. Hong Kong: Design Media Publishing Limited.